

Obligatoriske forskningstræning i speciallægeuddannelsen for samfundsmedicin – Et kort overblik

Mål for forskningstræningen

Forskningstræningsmodulet er en obligatorisk del af speciallægeuddannelsen jf. Vejledning for den obligatoriske forskningstræning i speciallægeuddannelsen, [VEJ nr. 9164 af 02/04/2014](#).

Målet er at bidrage til at opbygge og styrke kompetencer til, at lægen kan opsøge, vurdere og udvikle ny viden samt anvende og formidle denne viden til kritisk vurdering samt evaluering af etableret praksis. Forskningstræningen er specielt rettet mod træning af akademiker- forskerrollen og mod udvikling af en forskningsbaseret tilgang til praksis.

Fuld eller delvis dispensation

Hvis den uddannelsessøgende læge har eller forventes i løbet af hoveduddannelse at opnå dokumenteret forskningserfaring enten fra gennemført ph.d.-uddannelse eller tildelt doktorgrad fra et sundhedsvidenskabeligt fakultet kan der ske fuld dispensation for både kurser og projekt.

Bevis for ph.d. eller doktorgrad kan den uddannelsessøgende læge selv uploade på Uddannelseslæge.dk og herefter orientere Sekretariatet om, at det er gjort på mailen laegeuddannelsen@regionh.dk. Sekretariatet vil herefter sørge for, at der gives dispensation fra forskningstræningen. Er bevis for ph.d. eller doktorgrad vedlagt ansøgning om hoveduddannelse kan Sekretariatet give dispensation for forskningstræning i Uddannelseslæge.dk på den baggrund.

Såfremt lægen har gennemført forskeruddannelse i udlandet, der svarer til en dansk ph.d.-grad kan der ligeledes gives dispensation fra forskningstræningen efter ansøgning.

Erhverves ph.d.- eller doktorgraden efter påbegyndt hoveduddannelse, men inden afslutning heraf, skal lægen selv sende en mail med ansøgning om dispensation fra forskningstræningsmodulet til Sekretariatet. Bevis for ph.d. eller doktorgrad skal vedlægges.

Der kan desuden ske delvis dispensation

- Der tidligere har været gennemført forskningstræningskurserne modul I eller II.
- Der har været gennemført andre videnskabelige metodekurser. Send da en beskrivelse til sekretariatet, som efter en faglig vurdering ved specialets postgraduate kliniske lektor (PKL) vurderer om der kan tildeles dispensation fra hele eller dele af det teoretiske forskningstræningsforløb.
- Der er gennemført forskning, som har resulteret i godkendte (peer review) artikler (mindst én som 1. forfatter eller mindst tre som medforfatter). Send en kort mail til sekretariatet med henblik på tildeling af dispensation for det selvstændige projekt og fremlæggelsen. Dokumentation i form af abstracts/PubMed-oversigt skal vedlægges.
- Der er gennemført forskning, som har resulteret i poster på international conference. Send en kort mail med henblik på tildeling af dispensation for det selvstændige projekt og fremlæggelsen (alene 1. forfatteren kan tildeles dispensation for en poster). Dokumentation for projekt og fremlæggelse skal vedlægges.

Dispensation giver ikke adgang til tidsmæssig forkortning af hoveduddannelsen.

Tidsmæssig ramme

Den teoretiske del af forskningstræningen består af 10 dage – tre dages grundmodul, to specialespecifikke moduler á tre dage samt en dag til fremlæggelse af eget projekt.

Forskningstræningsmodulet (både kurser og projekt) skal altid gennemføres under ansættelse i et hoveduddannelsesforløb, og skal normalt være påbegyndt senest to år efter hoveduddannelsens start og afsluttet senest et halvt år før speciallægeuddannelsen er gennemført.

Herudover er der afsat 10 dage til udarbejdelse af eget projekt.

Der skal foreligge en plan for forskningstræningen ved den første samfundsmedicinske ansættelse. Uddannelseslæge og hovedvejleder er ansvarlig for at orientere den uddannelsesansvarlige overlæge (UAO). UAO sikre orientering til de (t) kommende uddannelsesafdelinger på samme vis som ved orientering om uddannelsesplan (placering af kompetencer og H-kurser).

Aftalen om eget projekt skal senest være indgået to år efter start på hoveduddannelsen.

Uddannelsesafdelinger

Forskningstræningen kan gennemføres under ansættelse ved:

- Socialmedicinsk Afdeling, Holbæk Sygehus, Region Sjælland
- Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Øst
- Socialmedicinsk Center, Frederiksberg hospital, Region Hovedstaden
- Region Hovedstadens Psykiatri, Region Hovedstaden
- Statens Serum Institut
- Sundhedsstyrelsen
- Center for Sundhed, Regionsgården Hillerød

Teoretisk del

Forskningstræningen i Samfundsmedicin består af deltagelse i et grundmodul (tre dg) og to specialespecifikke moduler (2 x 3 dg).

Grundmodulet (modul I) er fælles for de fleste specialer - herunder samfundsmedicin - og udbydes af Københavns Universitet for Videreuddannelsesregion Øst. Nærmere oplysninger findes på [Sekretariatet for Lægelig Videreuddannelse ØST](#)

De to specialespecifikke forskningstræningsmoduler II og III afholdes nationalt i et samarbejde mellem Dansk Samfundsmedicinsk Selskab (DASAMS) og Dansk Selskab for Arbejdsmedicin (DASAM). Nærmere oplysninger findes på [DASAMS' hjemmeside](#)

Ud over deltagelse i de tre forskningstræningsmoduler skal den enkelte uddannelseslæge udarbejde et skriftligt forskningstræningsprodukt, der fremlægges mundtligt i et relevant fagligt forum, jf. afsnittet om præsentation.

Selvstændigt projekt

Der er afsat 10 dage til udarbejdelse af et selvstændigt skriftligt produkt. Dagene kan lægges samlet eller spredt men bør fortrinsvis bestå af hele dage.

Forskningstræningsvejlederen bistår med vejledning.

Godkendt den 01.12.2022

Det skriftlige produkt kan fx bestå i en retningslinje/instruks, en poster eller en skriftlig afrapportering af en litteratursøgning, et kvalitetsudviklingsprojekt, en audit eller lignende.

Produktets omfang bør afspejle de 10 dage, der er afsat.

Produktet kan under visse omstændigheder bestå af en projektbeskrivelse til et egentligt forskningsprojekt.

Præsentation af selvstændigt projekt

Hver enkelt uddannelsessøgende læge præsenterer sit projekt med hensyn til såvel indhold som proces efter aftale med vejleder typisk i egen uddannelsesafdeling, hvor opgave er udført.

Vejleder

Ved introduktionssamtalen i første samfundsmedicinske ansættelse planlægges placering af forskningstræning og i den sammenhæng udpeges en vejleder for forskningstræningsprojektet (forskningstræningsvejleder).

Forskningstræningsvejlederen skal være speciallæge i samfundsmedicin med forskningserfaring, gerne svarende til Ph.d. niveau. Såfremt der på ansættelsesstedet ikke findes en samfundsmedicinsk speciallæge med forskningserfaring på relevant niveau, kan en speciallæge i samfundsmedicin uden forskningserfaring suppleres af en medarbejder med forskningserfaring (fx en anden samfundsmedicinsk uddannelseslæge, en speciallæge fra andet speciale eller en ikke-lægelig akademisk medarbejder i afdelingen). Alternativt kan der indgås aftale med en ekstern forskningstræningsvejleder dvs. en samfundsmedicinsk speciallæge med relevant forskningserfaring ansat andet sted.

Forskningstræningsvejlederen skal assistere ved tilrettelæggelse og afgrænsning af projektet, idet projektet skal afspejle omfanget af forskningstræningsprojektet (10 dage). Derudover skal forskningstræningsvejlederen aktivt følge og løbende evaluere projektet med hensyn til såvel proces som produkt.

Både det skriftlige produkt og den mundtlige fremlæggelse skal godkendes af forskningstræningsvejlederen.

Der kan ydes et honorar til fx ekstern vejleder. [Sekretariatet for Lægelig Videreuddannelse ØST](#) kan kontaktes.

Evaluering af forskningstræningen i specialet

PKL og nationale kursusleder for de specialespecifikke forskningstræningskurser evaluerer kontinuerligt kurserne sammen med specialets uddannelsesudvalg i forhold til deltagerantal, udbud og pædagogiske valg.

På Sekretariatets hjemmeside for det samfundsmedicinske speciale findes en oversigt over udarbejdede selvstændige projekter, [Sekretariatet for Lægelig Videreuddannelse ØST](#).

Godkendelse

Godkendelse af alle elementer af forskningstræningsmodulet skal uddannelseslægen modtage på www.uddannelseslaege.dk

Kurserne godkendes af den konkrete kursusudbyder eller kursusleder.

Godkendt den 01.12.2022

Projekt og mundtlig fremlæggelse godkendes af uddannelseslægen forskningstræningsvejleder.
Hvis forskningstræningsvejlederen mangler adgang til Uddannelseslæge.dk, så rettes der henvendelse til sekretariatet med henblik på oprettelse.

Den samlede godkendelse af forskningstræningsmodulet gives af forskningstræningsvejlederen på Uddannelseslæge.dk.